

26.06x36.55	1	עמוד 22	הארץ - אנרגיה	23/12/2013	40271349-0
שמואל נאמן מוסד למחקר מדיניות לאומית בטכניו - 85300					

המהפיכה הצרכנית של הגז הטבעי

איך יזויל הגז הטבעי את מחירי התחבורה והאנרגיה לתעשייה ואיך זה ישפיע על הכיס שלנו?

מימוש ההזדמנות בגז הטבעי

במצב בו עלות ההסבה לשימוש בגז אינה כלכלית לחברות רבות במשק, וכאשר יש סיכון לרצף האספקה, יש להתארגן בבניית התשתיות בדחיפות גבוהה ולחפש דרכים לזירוז מימוש הפוטנציאל בסיכון נמוך יותר

מאת: ד"ר גילי פורטונה

קנים השונים. ייצור האמוניה והמתנול לצרכים המי-קומיים הם בעדיפות ראשונה ונחוצים מיידית, כאשר ייצור מוצרי ההמשך, שבעיני נראה מאד נכון, מחייב לימוד נוסף ודיונים וקבלת החלטות על המשמעותיות ארוכות הטווח.

ההמלצות לסיכום:

1. טיפול מזורז, בנהל חירום, בהזנת הגז הטבעי מהים לשטחי המדינה והפצתו לכלל המשתמשים.
2. זירוז קבלת ההחלטות ואישורי הקמת התשתיות לייצור אמוניה ומתנול לצרכיה מקומית על-ידי שימוש בגז הטבעי כחומר הגלם.
3. לימוד וליבון יסודי של משמעות הקמת תעשיית המשך המשלבת תהליכים מוכחים לתעשיית המי-שך, בשילוב מחקר ישראלי מתקדם.

הכותב הוא עמית מחקר בכיר ראש המרכז למצוינות תעשייתית במוסד שמואל נאמן למחקר במדיניות לאומית. עד לאחרונה שימש כסמנכ"ל בחברת טבע

מינוף הגז הטבעי לתעשייה

נושא נוסף שעומד על הפרק בתחום הגז הוא חלוקת הגז בתוך הארץ. החברה הממשלתית נתיכי גז לקחה על עצמה את ההזנה בלחץ גבוה לנקודות רי-כז ואת החלוקה לצרכנים הגדולים בישראל. ההול-כה ללקוחות הקטנים נעשית על-ידי ספקי משנה, שנדרשים להקים תשתית הולכה בלחץ נמוך, ולסחור הן מול ספקי הגז והן מול הצרכנים הקטנים אותם הם מחברים לאספקה עם חוזי אספקה ארוכי טווח. נוצר מצב שעלות ההסבה אינה כלכלית עבור מפע-לים רבים למרות שבראייה לאומית יש לעודד אותם ולאפשר פתרונות יותר אטרקטיביים עבורם כחלק מהמדיניות של מינוף הגז הטבעי לשימור תעשייה רווחית ונקייה בישראל.

ייצור מוצרי המשך לגז הטבעי מחייב בחירת מי-קום אחד למפעלים השונים לייצור אמוניה, מתנול ומוצרי המשך כדי לאפשר סינרגיה של מוצרי המת-

פיסית בכניסת הגז היחידה.

2. להחליט על טיפול יקר בלב ים המחייב השק-עות גדולות יותר, המשלכות מתקני הזנה לחוף ומי-תקנים לניזול גז ליצוא, ולקייח סיכונים טכנולוגיים גדולים יותר.

בימים אלה, נראה שממשלת ישראל עומדת בפני החלטות בין חלופות ברורות בנושא ויש לעודד אותה לגלות נחישות בביצוע ההחלטות שיתקבלו. שתי האופ-ציות בנות היתכנות, לאחר שלאחרונה הושלם תחקיר שההמון ע"י הכנסת והממשלה על היתכנות הקמת איים מלאכותיים קטנים. לפי הבנת, מסקנות הסקר היו שההיתכנות הטכנולוגית כבר הוכחה בעולם ומערכות כאלה פעולות כבר בהצלחה בנורבגיה ומערכות נוספות נמצאות בהקמה במדינות נוספות. האופציה של הקמת איים ארוכה יותר ויקרה יותר. אופציה קליטת הגז היב-שתית קשה למימוש בגין בצורך להתמחד מול אוכלר-סיות הראות עצמן נפגעות.

ציאת הגז הטבעי בישראל בכמויות גדור-לות יוצרת מנוף והזדמנות להרחיב את התשתית האפקטיבית באמצעות הקטנת עלויות האנרגיה, צמצום הזיהום הסביבתי והזדמנות לבניית תעשיית המשך המבוססת על הגז הטבעי כחומר גלם.

חלופות ברורות

מימוש ההזדמנות מחייב, בראש ובראשונה, יתר-מיקוד בהשלמת תשתיות קליטת הגז כיבשה ופרי-סתו כתשתית תעשייתית מהר ככל האפשר. הסי-כון בכניסת הגז בצינור יחיד מחייבת יתר נחישות בהוספת הזנות נוספות. נראה שיש שתי אפשרויות בפני מקבלי ההחלטות:

1. להוסיף כניסות צנרת ומרכזי חלוקה מר-כזיים נוספים על היבשה בתוכנית של "מהלך-חירום" כדי למנע קטסטרופה למקרה של פגיעה